

CELKOVÉ ZHODNOTENIE UCHÁDZAČA HABILITAČNOU KOMISIOU
podľa § 1 ods. 15 Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 246/2019 Z.z. o postupe
získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor

**Návrh habilitačnej komisie pre Vedeckú radu Fakulty manažmentu
Prešovskej univerzity v Prešove vo veci habilitačného konania**

Ing. Michal Fabuš, PhD.

**1. VYHODNOTENIE PLNENIA KRITÉRIÍ UCHÁDZAČA PODĽA
MATERIÁLOV DODANÝCH UCHÁDZAČOM**

Ing. Michal Fabuš, PhD. požiadal o začatie habilitačného konania v súlade s Vyhláškou 246/2019 Z.z. a zákonom č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách dňa 13.5.2021. Predložil všetky požadované podklady a spracoval habilitačnú prácu na tému „***Priame zahraničné investície a ich vplyv na ekonomiku Slovenskej republiky.***“

Habilitačné konanie bolo začaté v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Manažment. Vedecká rada Fakulty manažmentu PU v Prešove menovala na svojom zasadnutí dňa 20.5.2021 habilitačnú komisiu v tomto zložení:

Predseda: prof. Ing. Róbert Štefko, PhD.
Fakulta manažmentu PU v Prešove

Členovia: prof. Ing. Hussam Musa, PhD.
Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Dr. h. c. prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc.
Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta medzinárodných vzťahov

Za oponentov boli menovaní:

prof. Ing. Judita Táncošová, CSc.
Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave,

doc. PhDr. Zoltán Rózsa, PhD.

Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne, Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov

doc. Ing. Alexandra Chapčáková, PhD.

Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta manažmentu

Životopisné údaje uchádzača

Ing. Michal Fabuš, PhD. sa narodil 12.07.1981 v Šumperku, Česká republika. Po absolvovaní štúdií na Gymnáziu v Bratislave študoval v rokoch 2000-2005 na Trenčianskej univerzite A. Dubčeka v Trenčíne, odbor Ľudské zdroje a personálny manažment. V roku 2008 úspešne ukončil doktorandské štúdium na Ekonomickej univerzite v Bratislave v študijnom odbore Medzinárodné ekonomické vzťahy.

Od roku 2009 pôsobí ako odborný asistent na Katedre ekonómie a financií na Vysokej škole ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave. Od roku 2016 je vedúcim Katedry ekonómie a financií a od roku 2019 prorektorom pre zahraničné vzťahy na VŠEMVS v Bratislave.

Od roku 2006 pôsobí ako konateľ súkromnej spoločnosti, od roku 2015 je zároveň viceprezidentom asociácie.

Pedagogická činnosť uchádzača

Ing. Michal Fabuš, PhD. svoju vysokoškolskú pedagogickú činnosť začal v roku 2005 ako interný doktorand na Katedre medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie na Fakulte medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave, kde vyučoval predmety Medzinárodné ekonomické vzťahy, Svetová ekonomika. Od roku 2008, ako odborný asistent na Katedre ekonómie a ekonomiky na Fakulte sociálno-ekonomických vzťahov Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne, pokračoval vo výučbe predmetu Medzinárodné ekonomické vzťahy a učil predmety Rozhodovacie procesy, Hospodárska politika EÚ a Európsky integračný proces. V poslednom období vedie prednášky, cvičenia a semináre z predmetov Medzinárodný manažment a medzinárodné podnikanie,

Medzinárodné ekonomické vzťahy, Investičná a inovačná politika a Hospodárska politika EÚ.
Všetky predmety vyučuje i v anglickom jazyku.

Počas svojej pedagogickej činnosti viedol Ing. Michal Fabuš, PhD. 59 úspešne obhájených bakalárskych prác a 96 diplomových prác. Od roku 2008 je členom štátnicových komisií na Katedre ekonómie a ekonomiky Fakulty sociálno-ekonomických vzťahov TnUAD v Trenčíne, od roku 2009 na Katedre ekonómie a financií VŠEMvs a od roku 2012-2020. na Ústave medzinárodného podnikania Fakulty ekonómie a podnikania Paneurópskej vysokej školy.

Vedecko-výskumná činnosť uchádzača

Ing. Michal Fabuš, PhD. sa počas svojej praxe aktívne zapájal a zapája ako hlavný riešiteľ a spoluriešiteľ do vedecko-výskumných činností. Z toho sa podieľal na riešení siedmich zahraničných a desiatich domácich vedeckých projektov.

Účasť na riešení vybraných vedeckých projektov – vedúci / zástupca projektu:

1. Vedúci projektu za spolupracujúce pracovisko KEGA 009TnUAD-4/2021 Tvorba digitálnych didaktických pomôcok k predmetu Občianska náuka pre potreby sekundárneho vzdelávania v dištančnej forme (2021-2023),
2. Vedúci projektu IGP 1/2020-M International Business Environment – Concept, Determining Current Changes and Megatrends of Future Development (with emphasis on phenomena quantification and firms response) (2020-2022),
3. Vedúci projektu IGP 2/2018 – M Problems and Suggestions - Comparison of Commercial Environment between China-Slovakia and Facilitation of Trade and Investment (2018-2020),
4. Vedúci projektu IGP 1/2014-M-1.4 Monitorovanie účinkov svetovej finančnej a hospodárskej krízy v podmienkach poľského a slovenského hospodárstva (2014-2016).

Účasť na riešení vybraných vedeckých projektov – spoluriešiteľ projektu:

1. Spoluriešiteľ projektu IGP 1/2017 Vývoj medzinárodného podnikania a medzinárodného manažmentu v podmienkach globalizácie (2017-2020),
2. Spoluriešiteľ projektu VEGA 1/0208/14 Poistný trh a efektívnosť poisťovní (2014-2016),

3. Spoluriešiteľ projektu IGP 6/2011-M Analýza stavu malého a stredného podnikania v ČR a SR – komparácia výsledkov a perspektív rozvoja (2011-2014).

Publikačná činnosť uchádzača

Publikačná činnosť uchádzača, vychádzajúc z jeho vedeckého a odborného profilu, je orientovaná na výskum medzinárodného manažmentu a medzinárodného podnikania ako súčasti medzinárodných ekonomických vzťahov. Pričom sa zameriava aj na vplyv priamych zahraničných investícií, respektíve pohybu dlhodobého kapitálu v ekonomikách. Dôkazom jeho vedeckého bádania sú publikované výskumné štúdie o predmetnej problematike v domácich ako aj zahraničných vedeckých recenzovaných databázových časopisoch, ako aj prezentované príspevky na domácich a zahraničných vedeckých konferenciách a iných vedeckých podujatiach.

Dôkazom vedecko výskumnej činnosti uchádzača sú jeho publikácie v domácich, ale najmä v zahraničných časopisoch indexovaných v databázach Web of Science a SCOPUS. U habilitanta pozorujeme celkovo 11 publikácií A kategórie, to jest špičkovej medzinárodnej kvality, pričom konkrétne je to 9 výstupov vo vedeckom časopise s $HI \geq 10$ alebo $IF \geq 0.25$ FM a 10 výstupov v niektorom zborníku svetového kongresu/konferencie vydanom v renomovanom zahraničnom vydavateľstve; zvyčajne evidovanom vo WOS alebo Scopus. Ohlasy na jeho publikačnú činnosť sa odzrkadľujú najmä citáciách – dovedna 221 citácií (podľa počtu ohlasov evidovaných v Akademickej knižnici VŠEMvs). Vo vedeckých databázach Web of Science a Scopus má na svoje výstupy 148 ohlasov.

2. ZÁVERY OPONENTSKÝCH POSUDKOV NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Habilitačnú prácu posudzovali oponenti schválení Vedeckou radou Fakulty manažmentu v zložení:

prof. Ing. Judita Táncošová, CSc.

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

doc. PhDr. Zoltán Rózsa, PhD.

Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne, Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov

doc. Ing. Alexandra Chapčáková, PhD.

Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove

Oponenti spracovali oponentské posudky v zmysle platnej legislatívy s nasledujúcimi závermi.

prof. Ing. Judita Táncošová, CSc.

Problematicu priamych zahraničných investícií a ich vplyv na ekonomiku SR považuje za aktuálnu, a to z makroekonomického ako aj z regionálneho rámca. Predložená habilitačná práca poskytuje komplexný pohľad na riešenie problematiky, pretože teoreticky vymedzuje problematiku, analyzuje vývoj PZI a aplikuje poznatky, t. j. podáva ucelený obraz o riadení, respektíve neriadení prílevu PZI do ekonomiky Slovenska v období od 90. rokov 20. storočia. Zároveň poskytuje určité návrhy a odporúčania pre ďalšiu vedecko-výskumnú činnosť ako aj pre prax. Z hľadiska náročnosti spracovania témy považujem výber, zvolené výskumné otázky a použité vedecké postupy a metódy za adekvátne, ktoré poukazujú na vysokú odbornú erudovanosť autora. V úvode je explicitne stanovený hlavný výskumný cieľ a dva sekundárne ciele, ktoré vedú autora k využívaniu konkrétnych vedeckých metód vhodných na ich naplnenie. Zvolená metodika a výber viacerých vedeckých metód preukazuje dostatočnú náročnosť. V metodológii výskumnej časti sú rozpracované ciele, z ktorých vyplynula hlavná výskumná otázka a štyri špecifické výskumné otázky, ktoré majú svoju vnútornú logiku, postupne sú overované a vedú ku konkrétnym zisteniam, respektíve záverom s aplikáciou na vybraný výskumný súbor. Konštatujem plne postačujúcu náročnosť habilitačnej práce hodnotím ju pozitívne a zároveň považujem ciele za splnené.

Hlavným prínosom predloženej práce je komplexnosť riešenia problematiky PZI, od zhodnotenia najdôležitejších teoretických prístupov a vymedzení, po následné analyzovanie vývojových trendov vo svete, v SR aj v EÚ až po využitie získaných poznatkov pri praktickom riešení problematiky s aplikáciou na konkrétnu výskumnú oblasť. Pozitívne je možné hodnotiť využitie jednotlivých vedeckých metód a postupov, ktoré autor volí úmerné k potrebám, ktoré ho vedú k postupnému overovaniu a vyhodnoteniu výskumných otázok až po splnenie cieľov práce. Dosiahnuté teoretické poznatky a ich zhodnotenie, výsledky z riešenia, závery a diskusia, ktoré sú výsledkami zo skúmania, sú využiteľné jednak vo vedecko-výskumnej činnosti, v pedagogickej práci, v publikačnej činnosti, ale aj v praktickej rovine. Toto sú jednoznačné prínosy predloženej habilitačnej práce.

Na základe preštudovania habilitačnej práce a predložených materiálov konštatujem, že habilitačná práca spĺňa požiadavky po obsahovej a formálnej stránke, a preto odporúčam, aby Vedecká rada Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity po úspešnej obhajobe a po splnení všetkých ďalších náležitostí udelila Ing. Michalovi Fabušovi, PhD. titul „docent“ pre odbor habilitačného konania a inauguračného konania: Manažment.

doc. PhDr. Zoltán Rózsa, PhD.

Habilitačná práca Ing. Michala Fabuša, PhD. podáva ucelený prehľad o jeho doterajšej vedeckej práci zameranej na priame zahraničné investície a ich vplyv na ekonomiku Slovenskej republiky.

Osobitne by som vyzdvihol bohatú diskusiu k praktickej časti práce, ktorá odráža vysokú odbornosť autora. Veľkým prínosom sú odporúčania pre vedu a prax, ako aj alternatívy výskumných tém na ďalšie skúmanie. Habilitant sa problematike venuje dlhodobo o čom svedčí aj bohatá publikačná činnosť.

V závere habilitačnej práce habilitant sumarizuje zistenia a interpretuje ich. Formulácie uvedené v tejto časti práce sú dôkazom toho, že práca je výsledkom dlhoročnej vedecko-výskumnej práce autora, jeho kompetencií pracovať vo vednom odbore ekonómia a manažment.

Celkovo hodnotím predloženú habilitačnú prácu pozitívne. Na základe vyššie všetkého uvedeného možno konštatovať, že habilitačná práca Ing. Michala Fabuša PhD. Priame zahraničné investície a ich vplyv na ekonomiku Slovenskej republiky spĺňa všetky náležitosti kladené na tento typ práce, a odporúčam, aby po habilitačnom konaní menovanému bol udelený vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore habilitačného konania a inauguračného konania „ekonómia a manažment.“

doc. Ing. Alexandra Chapčáková, PhD.

Posudzovaná habilitačná práca sa zaoberá zaujímavou problematikou, ktorá je nielen z teoretického ale najmä z praktického hľadiska aktuálnou, a to analýzou vývojových tendencií pohybu dlhodobého kapitálu vo forme priamych zahraničných investícií z celosvetového hľadiska, pričom analyzuje pohyb kapitálu z hľadiska typov ekonomík, regiónov sveta, Európskej únie a Slovenskej republiky

Nemožno spochybniť konštatovanie autora uvedené v závere habilitačnej práce, že ide o problematiku značne širokú a náročnú na spracovanie. Predkladanú habilitačnú prácu charakterizuje analytický prístup, ktorého výstupom je analytický pohľad v oblasti teórie, následný empirický výskum, diskusia výsledkov a hodnotiace závery.

Je zjavné, že habilitant sa uvedenému výskumnému problému venuje dlhodobo. Habilitačná práca je podľa môjho názoru v súlade s doterajším vedecko-pedagogickým profilom jej autora, prezentuje výsledky jeho viac ako desať rokov trvajúceho odborného záujmu o analýzu priamych zahraničných investícií, čoho dôkazom sú jeho publikačné výstupy, v ktorých prezentuje výsledky svojho doterajšieho výskumu v tejto oblasti.

Postup, ktorý habilitant použil pri riešení stanovených výskumných problémov považujem za systematický a logický korektný. Celkovo konštatujem, že habilitant potvrdil schopnosť sofistikovanej analýzy a vzhľadom na širokú znalosť svetovej i domácej literatúry v oblasti zvolenej témy i schopnosť nadviazať na doterajšie výskumy svojím vlastným tvorivým príspevkom.

Na základe materiálov predložených na posúdenie návrhu na vymenovanie Ing. Michala Fabuša, PhD. za docenta, môžem konštatovať, že habilitant stanovené kritériá plní, viaceré z nich prekračuje.

Na základe posúdenia predloženej habilitačnej práce a predložených materiálov o pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti Ing. Michala Fabuša, PhD. konštatujem, že menovaný spĺňa kritériá stanovené pre habilitačné konanie na Fakulte manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove.

Zároveň konštatujem, že habilitačnú prácu spracovanú pod názvom Priame zahraničné investície a ich vplyv na ekonomiku Slovenskej republiky hodnotím pozitívne a odporúčam ju prijať na habilitačné konanie.

3. ODBORNÉ POSÚDENIE HABILITAČNEJ PREDNÁŠKY A OBHAJOBY HABILITAČNEJ PRÁCE – ZÁVER HABILITAČNEJ KOMISIE

Ing. Michal Fabuš, PhD. obhajoval svoju habilitačnú prácu na tému „*Priame zahraničné investície a ich vplyv na ekonomiku Slovenskej republiky*“ pred habilitačnou komisiou, oponentmi habilitačnej práce a 10 prítomnými členmi Vedeckej rady Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove dňa 21.06.201. Prezentácia práce bola na štandardnej úrovni s používaním adekvátnej skladby viet a terminológie. V práci autor deklaroval schopnosť predstaviť riešenú problematiku, logicky myslieť, argumentovať, aplikovať vhodné vedecké metódy a využívať adekvátny štatisticko-analytický aparát.

Obhajoba habilitačnej práce

Habilitant stručne, logicky a zrozumiteľne prezentoval hlavné myšlienky svojej habilitačnej práce. Podstatou bolo podať ucelený obraz o riadení, resp. neriadení prílevu priamych zahraničných investícií do ekonomiky Slovenskej republiky v období od 90. rokov 20. storočia s možnými návrhmi a odporúčaniami pre vedu a prax do budúcnosti.

Primárnym cieľom habilitačnej práce bolo objasniť a kvantifikovať najvýznamnejšie vplyvy priamych zahraničných investícií na ekonomiku v SR za vybrané sledované obdobie. Okrem hlavného cieľa sa habilitant zamerala i na identifikáciu kľúčových vývojových tendencií v pohyboch priamych zahraničných investícií vo svete za vybrané sledované obdobie. Ďalším sekundárnym výskumným cieľom bolo pomocou Pearsonovho koeficientu korelácie a regresnej analýzy zistiť mieru závislosti medzi prílevom priamych zahraničných investícií a tempom ekonomického rastu (tempo rastu HDP), prípadne iných makroekonomických ukazovateľov v regiónoch SR.

V aplikačnej časti boli využité viaceré výskumné metódy, ktoré boli realizované kvantitatívnym prístupom ako napr. Pearsonov koeficient korelácie a regresnú analýzu. V rámci analýzy vývoja pohybu dlhodobého kapitálu na báze priamych zahraničných investícií bol výskumný súbor ohraničený z časového obdobia 1998 až 2019.

Prezentácia habilitačnej práce obsahovala konkrétne závery a aj možné prínosy prezentovaného výskumu z teoretického i praktického hľadiska. Prezentáciu a jej spracovanie

možno považovať za vysoko profesionálnu po odbornej i formálnej úrovni. Tejto úrovni zodpovedal aj samotný verbálny prejav habilitanta. Po ukončení prezentácie odpovedal autor práce na otázky a pripomienky oponentov. Odpovede habilitanta na otázky a pripomienky oponentov posúdili títo ako adekvátne a dostatočné.

Obhajoba práce bola nasledovaná vedeckou diskusiou v pléne zúčastnených členov vedeckej rady. Možno konštatovať, že v rozprave k habilitačnej práci reagoval Ing. Michal Fabuš, PhD. pohotovo, preukazujúc vysokú znalosť riešenej problematiky.

Habilitačná prednáška

Tému habilitačnej prednášky „*Vplyv PZI na ekonomiku Slovenska a súčasné vývojové trendy v kontexte globalizácie*“ možno považovať za vhodne zvolenú v rámci pedagogicko-didaktického zamerania vzhľadom k študijnému odboru Ekonómia a manažment. Habilitant prezentoval habilitačnú prednášku na vysokej profesionálnej a odbornej úrovni.

Habilitant sa v rámci prednášky upriamil na problematiku pohybu dlhodobého kapitálu vo forme priamych zahraničných investícií v kontexte globalizácie. Habilitačná prednáška prezentovala vplyv globalizácie na ekonomiku SR v oblasti vývoja prílevu priamych zahraničných investícií. V jednotlivých etapách prílevu PZI do ekonomiky SR bolo poukázané na významné trendy v pohybe dlhodobého kapitálu zo svetového hľadiska.

Možno konštatovať, že habilitačná prednáška Ing. Michala Fabuša, PhD. bola spracovaná a prezentovaná vysoko profesionálne po odbornej, ako aj po pedagogickej stránke. Prednáška mala presnú, jasne zrozumiteľnú štruktúru, jednotlivé časti na seba nadväzovali. Vizuál prezentácie považuje habilitačná komisia za prehľadný a kvalitne spracovaný. Po ukončení prednášky habilitanta zodpovedal otázky a pripomienky prítomných členov Vedeckej rady Fakulty manažmentu. Reakcie habilitanta na otázky prítomných poukázali na jeho skúsenosti a vedomosti v riešenej problematike.

Vystupovanie habilitanta pri obhajobe práce, ako aj habilitačnej prednáške bolo na vysokej odbornej úrovni. Prejav habilitanta bol zrozumiteľný, habilitant používal adekvátnu dikciu a didaktickú techniku. Habilitačná komisia sa zhodla, že doterajšie výsledky činnosti Ing. Michala Fabuša, PhD. sú použiteľné a uplatniteľné na pedagogickej, výskumnej, ako aj

praktickej úrovni, a že habilitant má predpoklady pre svoj ďalší osobný, odborný a vedecký rast.

Záverom habilitačná komisia konštatuje, že habilitačná prednáška, ako aj obhajoba habilitačnej práce Ing. Michala Fabuša, PhD. boli na požadovanej teoretickej a pedagogickej úrovni a preto jeho menovanie za „docenta“ v odbore Manažment bude prínosom pre akademickú obec a jeho ďalšie pôsobenie v teoretickej a pedagogickej oblasti v akademickej sfére.

Výsledky tajného hlasovania habilitačnej komisie

Počet členov celkom:	3
Z toho súhlasných:	3
S údajom nesúhlasným:	0
Neplatných:	0

4. NÁVRH UDELIŤ UCHÁDZAČOVI TITUL DOCENT V ODBORE

Na základe zhodnotenia doterajšej vedecko-výskumnej, publikačnej a pedagogickej činnosti uchádzača, ktorá je dokladovaná v prílohách habilitačného konania, s prihliadnutím ku kladnému hodnoteniu habilitačnej práce všetkými oponentmi, k úrovni prezentovanej habilitačnej prednášky, **habilitačná komisia odporúča schváliť návrh na vymenovanie Ing. Michala Fabuša, PhD. za docenta v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Manažment.**

Podpisy členov habilitačnej komisie:

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. – predseda	prítomný
Dr. h. c. prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc. – člen	prítomná
prof. Ing. Hussam Musa, PhD. – člen	prítomný

Podpisy prítomných oponentov:

prof. Ing. Judita Táncošová, CSc.	prítomná
doc. Ing. Alexandra Chapčáková, PhD.	prítomná
doc. PhDr. Zoltán Rózsa, PhD.	prítomný

V Prešove, dňa 21.06.2021